

DEVELOPMENT OF SKI JUMPING TECHNIQUE BEFORE 1945

Artur PŁONKA, Paweł KRÓL

Faculty of Physical Education, University of Rzeszow, Rzeszow, Poland

Key words:

- technique,
- ski jumps,
- development

Abstract:

The ski jump is the most interesting form of staying the man in the airspace undoubtedly at the decisive part of strength of his muscles and the jitters. The man armed in special skis is flying in the expanse with the dizzying speed, turned over exclusively to own powers¹.

Today out of all winter sports the ski jumping is arousing the greatest interest and emotions. It is possible to risk the predominating number of spectators seating themselves in front of TV sets or also on champions of ski jumps doesn't realize the fact, that the technique of the jump changed repeatedly and underwent huge transforming in the course of years.

This work is aimed at describing acrobatics techniques in ski jumps before the II World War along with portraying figures of precursors implementing changes in individual styles of ski jumps.

Current historical researches are pointing at the fact that Telemark surroundings are a homeland of the ski jump in Norway. The first jumps well-known to historians of sport were purely field jumps, at first with small sticks. With time they were jumping from precipices without special doorsills, and they were landing on the flat or not very sloping area. Later they started building thresholds and as the landing place was chosen a steeper area².

One of the first skiers and jumpers was Sondre Nordheim - the resident of Telemark. The first ski club Trysil Shooting and Skiing Club was established at the beginning of sixties of the 19th century. The first ski competition under the name "Holmenkollen Nordic" was organized in 1860, over the course of time they gained the name of the Nordic Olympics. During the competition in the Morgedal Valley in Christiania (former name Oslo) on the Husebybakken ski jump S. Nordheim gave the record-breaking jump for a distance to 30.5 m. It was a record beaten by none of jumpers for 30 years³. However during the competition on the ski jump in Brunkenberg in southern Norway, Nordheim gave the jump for lengths 19.5 metres. It was the first official world record in ski jumps, given as a matter of fact in many specialist publications⁴. Apart Norway ski jumps quickly won their popularity among others in Finland and Sweden, and behind Scandinavia also in Alpine countries - at first in Austria and Switzerland, and with time in remaining countries⁵.

¹ M. Kozdruń: *Ski jumps*, Warsaw 1953, p. 5.

² Ibid

³ S. Zaborniak: *Ski jumps In Poland In 1907–1939*, Krosno 2013, p. 23–24.

⁴ Anne-Gry Blikom, Elvind Molde: *Sondre Nordheim – the father of modern skiing*, Minot, North Dakota (USA) 1997, p. 43.

⁵ S. Ziemba: *With tracks of two boards*, Cracov 1955, p. 323.

Table 1. The history of ski jump record

no.	Name	Result (meters)	year
1.	Nordheim (Norway)	19	1868
	Haugan (Norway)	20	1879
	Svalastoga (Norway)	22	1881
	Nordgaard (Norway)	26	1886
	Bye (Norway)	30	1890
	Hemmestweit (Norway)	31,1	1891
	Hemmestweit (Norway)	31,4	1893
	Sollid (Norway)	31,5	1897
	Nilssen i Hansen (Norway)	32,5	1899
	Tandberg (Norway)	35,5	1900
	Gjestvang (Norway)	38,5	1902
	Gjestvang (Norway)	41,5	1902
	Gundersen (Norway)	42,0	1909
	Smith (Norway)	43,0	1909
	Smith (Norway)	45,0	1909
	Haugan (Norway)	46,3	1911
	Andersen (Norway)	47,0	1912
	Knudsen (Norway)	48,0	1913
	Omtvedt (USA)	51,5	1913
	Ommundsen (Norway)	54,0	1915
	Omtvedt (USA)	58,0	1916
	Hall (USA)	61,9	1917
	Hall (USA)	62,5	1918
	Haugen (USA)	64,9	1919
	Haugen (USA)	66,5	1920
	Haugen (USA)	69,8	1921
	Nelsen (USA)	73,0	1921
	Badrudd (Switzerland)	75,0	1930
	Zygmund Ruud (Norway)	76,5	1931
	Zygmund Ruud (Norway)	81,5	1931
	Lymburne (Canada)	82,5	1932
	B. Ruud (Norway)	92,0	1934
	R. Andersen (Norway)	93,0	1935
	STANISŁAW MARUSARZ (II RP)	97,0	1935
	Ralf Andersen (Norway)	99,0	1935
	Kainesdorfer (Switzerland)	99,5	1935
	Bradl (Austria)	101,5	1936
	Bradl (Austria)	107,5	1938
	Gehring	118,0	1941

Źródło: „Idrottsbladet”, M. Kozdruń: *Ski jumps*, Warsaw 1953, p. 9-10.

How are giving historical sources, the pioneers of the Polish skiing sports were former members of I Lvov sports club (ILKS) "Black". In 1907 they already organised the competition in ski jumps in Lvov. These competition took place on a field ski jumps, being characterized by it, that the inrun had been almost completely flat, and getting the speed at the raid depended mainly on the work with small sticks. They were jumping in tourist skis with long-leather or metal trusses of Bilgergeri⁶.

Beginnings of organised ski jump events on Polish land are connected with the event conducted on 19 January 1908 in Sławsk on the primitive ILKS "Black" ski jump with the first assessed ski jump event with the participation of Lvov skiers. The competition won Leszek Pawłowski from Lvov which for a few years was a leading jumper on Polish land,

⁶ M. Kozdruń: *Ski jumps*, Warsaw 1953, p. 13.

winning the most of ski jumps organised before 1914⁷. However Jan Jarzyna - rival of Pawłowski - member of the Carpathian Ski Company (KTN) Lvov took part in ski jumps on Raxie in Austria, taking second place. He was it is the first start in jumps of the Polish competitor outside the country⁸.

In Zakopane as similarly as in Lvov the first ski jumps were "field ski jumps" - ski jumps made of snow and other loose materials so as straw and boards. From 1910 such a ski jump existed on Kalatówki in Zakopane, there were jumps about the length up to 15 metres. In 1914 were being built a row of field ski jumps, on which numerous ski jumps were conducted. Smaller sizes of the ski jump supported developing techniques of jumps⁹. Before the outbreak of the I World War the most active was the Tatra Company of Skiers, it was showing the most active sports activity in Cracow which was a local branch of the Lvov Carpathian Society of Skiers - first on Polish land of the ski association created in 1907¹⁰.



Phot. 1. Beginnings of jumps on Polish land, on the field ski jump of the snow, S. Zaborniak "ski jumps in Poland in 1907-1939", 2013, p. 23.

Recalled earlier precursor of jumps - Sondre Nordheim, as well as the entire circle of Norwegians at the end of the 19th century jumped in the way being characterized by drawing legs up during the flight, through pulling knees up to the breast. Next they started gradually more and more straightening legs and the whole body out in-flight, creating the so-called new look telebranded, being characterized during the flight thrown out vertically body, hanging beaks of skis, hanging indent of one leg ahead, as well as "windmill" with fast moves of shoulders - with such a style they were jumping at the turn of the 19th century and in beginnings of the 20th century. Getting longer jumps, this style started gradually disappearing, because holding one leg moved - in order to land in the necessary position of the telebranded turn to do - became unnecessary, but first of all dangerous¹¹.

During the I World War in Europe followed a stagnation in sport. In this period record-breaking results of Americans, of which former majority of the was Norwegian, remained entirely techniques of the jump without the impact on development.

⁷ S. Zaborniak: *Ski jumps In Poland in 1907–1939*, Krosno 2013., 25–26.

⁸ M. Kozdrun: *Ski jumps*, Warsaw 1953, p. 13–14.

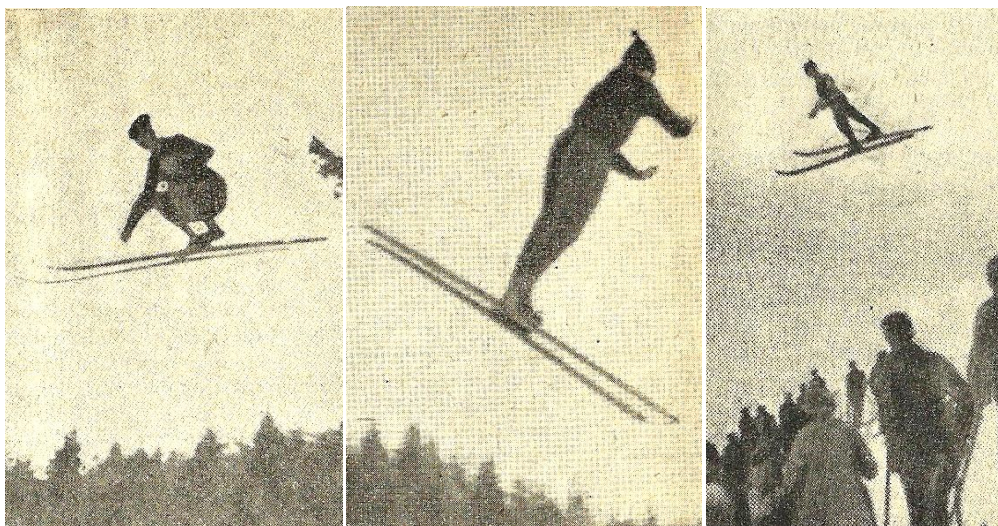
⁹ S. Zaborniak: *Ski jumps In Poland In 1907–1939*, Krosno 2013, p. 28.

¹⁰ R. Kołodziej: Meaning of the Cracow environment for the development of the skiing on Polish land in the period before the First World War [in:] L. Rak, E. Małodobry (ed.): *Polish Skiing 1988 - 2008*, Jasło 2009, p. 40.

¹¹ M. Kozdrun: *Ski jumps*, Warsaw 1953, p. 5.



Phot. 2. Beginnings of ski jumps (postcard in MSiT sets), S. Zaborniak "ski jumps in Poland in 1907-1939 ", 2013, p. 23.



Ski jumps: first were made in the squatting position (phot. 3), gradually they started straightening legs out (phot. 4), telebranded Style (phot. 5), M. Kozdruń "ski jumps", 1953, p. 4.

After the I World War came the dynamical development of the technique of the jump. They discontinued jumps with time in the squatting style (from norw. *oppraeken*) very popular in

days of yore in Norway. A telebranded style started also successively disappearing, increased for this leaning the jumper in air¹².

In 1920s the new style was characterized by strong tilting the body ahead during the flight connected often with bending in hips and the reduction frequencies of the work of shoulders, making these moves more liquid. Norwegians Narva Bonna and Tullin Thams Jacob were pioneers of the new look, and a style of the jump was called **aerodynamic**. Norwegian jumpers show the new technique on and the Winter Olympics in Chamonix in 1924 It produced the desired effect - Thams captured Olympic gold, Bonna silver, length of the jump came up to 60 metres^{13 14}.

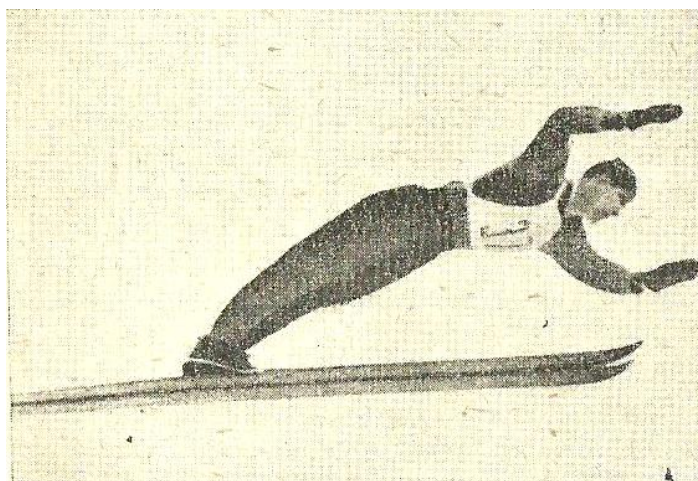


Photo 6. Aerodynamic style (lowering and arched bending hips), M. Kozdruń "ski jumps", 1953, p. 7.

In Poland the majority of jumpers jumped into the second-half of 1920s still with style "telebranded", but among them Stanisław Gąsienica-Sieczka distinguished himself, he "put" oneself to boards and was a many times record holder of Poland. Majority of Polish jumpers 1920s (somewhere up to the 1925) firmly fell behind top European competitors as regards the technique and the length of the jump. Only construction of the ski jump on the Rafter caused reducing this distance¹⁵. On the Rafter in 1925 S. Gąsienica is winning the first competition of the anew opened ski jump, establishing the first record of the Rafter with the jump of 36 metres. The new record of the jump 49 metres long made without competing by Józef Lankosz in 1927, and in 1928 young Bronisław Czech is already getting the Polish championship and with 61 metres long jump he is establishing the new record of Rafter¹⁶. Polish competitors as Czech, sieczka and Rozmus presented a good class in 1928 on the winter olympic games in St. Moritz, where in their style of the saltation approached Scandinavian competitors, being a so-called "central-european" and were more and more close to the level of the good Norwegian class¹⁷.

¹² Zięba: *With tracks of two boards*, Cracow 1955, p. 340.

¹³ M. Kozdruń: *Ski jumps*, Warsaw 1953, p. 7.

¹⁴ W. Szatkowski: *Evolution of styles in ski jumps - part I*,

¹⁵ W. Szatkowski: *Evolution of styles in ski jumps - pt II*,

¹⁶ M. Kozdruń: *ski jumps*, Warsaw 1953, p. 15.

¹⁷ W. Szatkowski: *Evolution of styles in ski jumps - pt II - pt. I*, p 8.



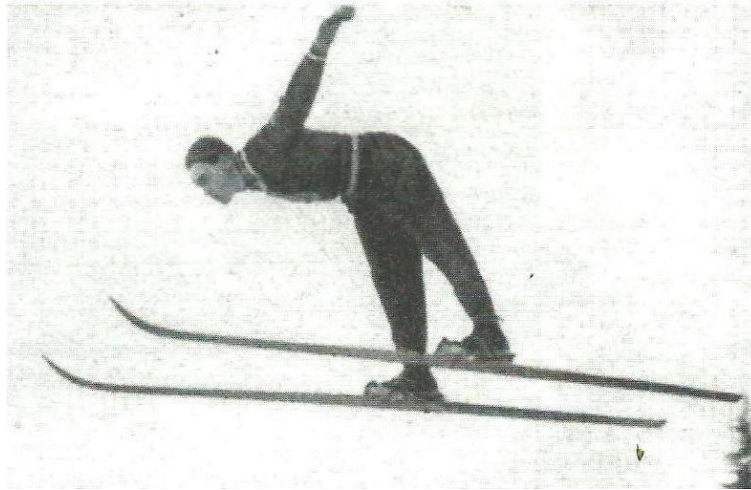
Phot. 7. View on Zakopane during jumps on the Rafter (postcard from MSiT sets) S. Zaborniak: ski jumps in Poland in 1907-1939, 2013, p. 125.

In 1930s famous Ruud brothers implemented the new technique of the saltation from Norway, particularly double Olympic champion Birger Ruud. His style was an essence of the aerodynamic style, strong smashing, calm flight, fluid movements of shoulders in air, and especially perfectly planes leading skis - he owes his success to these elements. He established on the winter olympic games in Garmisch-Partenkirchen of 1936 the new type of the jump. After the exit from the threshold he collapsed firmly in hips in order to accept the aerodynamic silhouette, and after achieving the climax of the flight stopped "windmill" the arms, stopping hands bent in elbows all the way to the moment of the landing. Ruud became famous from perfect, even leading skis in flight and was leading with "aesthete of jumps" of 1930s and 1940s¹⁸.

Amongst Polish jumpers remarkably dynamically in 1930s jumped Stanisław Marusarz. His most successes before the war: two-time participation in the Winter Olympics in years 1932 and 1936, sixfold in years 1933 - 1939 participated in ski championships of FIS was the world vice-champion in ski jumps from Lahti (1938), the record holder from Planica (1935) with result 95 and 97 m, he also won on skiing competitions in England, Yugoslavia, Czechosłowacja and in Germany¹⁹.

¹⁸ W. Szatkowski: *Ewolucja stylów w skokach narciarskich - cz. II*, str. 1.

¹⁹ W. Szatkowski *Portrait gallery of Polish jumpers: Stanisław Marusarz - "King of skis" from Zakopane*, p. 1. <http://www.skijumping.pl/wiadomosci/4492/Poczec-skoczkow-polskich-Stanislaw-Marusarz---Krol-nart-z-Zakopanego/>



Fot. 8. 1934 Zakopane, SNPTT Stanisław Marusarz Zakopane during one of jumps of the Polish championship on the ski jump under the Rafter, "one, two, three", 1934, No. 8, p. 8.



Phot. 9. Birger Ruud, W. Szatkowski "Evolution of styles in ski jumps - pt I", p. 1.

Beside S. Marusarz at the prewar period appeared also a few other outstandingly talented jumpers, as Łuszczek Izydor - champion of Poland at the Alpine combined in 1933, Marusarz fourth Andrzej in the Alpine combined on the competition FIS in Zakopane in 1939, Bullet Jan - eleventh in jumps on this competition, Zając Marian, Saithe Stanisław and other²⁰. 1930s is one of the golden ages in the history of Polish ski jumpers. However a war stopped these good years.

SUMMARY

Ski jumps are one of the most popular sports disciplines in the world. Norway is regarded as the homeland of the ski jump, and the precursor of jumps is the Norwegian - Sondre Nordheim - the resident of Telemark. In Poland basics of jumps developed on Lvov land, where in 1908 in Sławsk were conducted the first professional competition. Technique of the ski jump from the beginning (the 19th century) experienced a lot of alteration. At first they were jumping in the squatting position, later they started straightening legs and the whole body out to the vertical position, waving shoulders - it was the first style named as "telemark", which they were jumping before the I World War.

²⁰ M. Kozdruń: *Ski jumps, Warsaw 1953, p. 17.*

ROZWÓJ TECHNIKI SKOKÓW NARCIARSKICH PRZED 1945 R

Artur PŁONKA, Paweł KRÓL

Wydział Wychowania Fizycznego, Uniwersytet Rzeszowski, Rzeszów, Polska

Key words:

- technique,
- ski jumps,
- development

Abstract:

Skok narciarski jest niewątpliwie najciekawszą formą przebywania człowieka w przestrzeni powietrznej przy decydującej roli siły jego mięśni i nerwów. Człowiek uzbrojony w specjalne narty leci w przestworzu z zawrotną prędkością, zdany wyłącznie na własne siły²¹.

Dziś spośród wszystkich sportów zimowych skoki narciarskie wzbudzają największe zainteresowanie i emocje. Można zaryzykować stwierdzenie, iż przeważająca liczba widzów zasiadających przed telewizorami czy też na trybunach skoczni nie zdaje sobie sprawy, z faktu, że technika skoku zmieniała się kilkakrotnie i uległa ogromnemu przeobrażeniu na przestrzeni kilkudziesięciu lat.

Niniejsza praca ma na celu przedstawienie ewolucji techniki w skokach narciarskich przed II wojną światową wraz z ukazaniem sylwetek prekursorów wprowadzających zmiany w poszczególnych stylach skoków narciarskich.

Dotychczasowe badania historyczne wskazują na to, iż ojczyzną skoku narciarskiego są okolice Telemark w Norwegii. Pierwsze znane historykom sportu skoki były skokami czysto terenowymi, początkowo z kijkami. Z czasem skakano z urwisk bez specjalnych progów, a lądowano na płaskim lub mało pochyłym terenie. Później zaczęto budować już progi, a na miejsce lądowania wybierano bardziej stromy teren²².

Jednym z pierwszych narciarzy i skoczków był Sondre Nordheim – mieszkaniec Telemarku. Pierwszy klub narciarski Trysil Shooting and Skiing Club założono na początku lat sześćdziesiątych XIX w. Pierwsze zawody narciarskie pod nazwą „Holmenkollen Nordic” zorganizowano w 1860 r., z biegiem lat zyskały one miano Igrzysk Nordyckich. Podczas zawodów w Dolinie Morgedal w Christianii (dawna nazwa Oslo) na skoczni Husebybakken S. Nordheim oddał rekordowy skok na odległość 30,5 m. Był to rekord nie pobity przez żadnego ze skoczków przez 30 lat²³. Natomiast podczas zawodów na skoczni w Brunkenbergu w południowej Norwegii, Nordheim oddał skok o długości 19,5 metrów. Był to pierwszy oficjalny rekord świata w skokach narciarskich, podawany zresztą w wielu publikacjach fachowych²⁴. Swoją popularność poza Norwegią skoki narciarskie szybko zdobyły m.in. w Finlandii i Szwecji, a po za Skandynawią także w krajach alpejskich – najpierw w Austrii i Szwajcarii, a z czasem w pozostałych krajach²⁵.

²¹ M. Kozdruń: *Skoki narciarskie*, Warszawa 1953, s. 5.

²² Tamże

²³ S. Zaborniak: *Skoki narciarskie w Polsce w latach 1907–1939*, Krosno 2013, s. 23–24.

²⁴ Anne-Gry Blikom, Elvind Molde: *Sondre Nordheim – the father of modern skiing*, Minot, North Dakota (USA) 1997, s. 43.

²⁵ S. Ziemba: *Śladami dwóch desek*, Kraków 1955, s. 323.

Tab. 1. Historia rekordu skoku narciarskiego

Lp.	Nazwisko	Wynik (w metrach)	Rok
1.	Nordheim (Norwegia)	19	1868
	Haugan (Norwegia)	20	1879
	Svalastoga (Norwegia)	22	1881
	Nordgaard (Norwegia)	26	1886
	Bye (Norwegia)	30	1890
	Hemmetweit (Norwegia)	31,1	1891
	Hemmetweit (Norwegia)	31,4	1893
	Sollid (Norwegia)	31,5	1897
	Nilssen i Hansen (Norwegia)	32,5	1899
	Tandberg (Norwegia)	35,5	1900
	Gjestvang (Norwegia)	38,5	1902
	Gjestvang (Norwegia)	41,5	1902
	Gundersen (Norwegia)	42,0	1909
	Smith (Norwegia)	43,0	1909
	Smith (Norwegia)	45,0	1909
	Haugan (Norwegia)	46,3	1911
	Andersen (Norwegia)	47,0	1912
	Knudsen (Norwegia)	48,0	1913
	Omtvedt (USA)	51,5	1913
	Ommundsen (Norwegia)	54,0	1915
	Omtvedt (USA)	58,0	1916
	Hall (USA)	61,9	1917
	Hall (USA)	62,5	1918
	Haugen (USA)	64,9	1919
	Haugen (USA)	66,5	1920
	Haugen (USA)	69,8	1921
	Nelsen (USA)	73,0	1921
	Badrud (Szwajcaria)	75,0	1930
	Zygmund Ruud (Norwegia)	76,5	1931
	Zygmund Ruud (Norwegia)	81,5	1931
	Lymburne (Kanada)	82,5	1932
	B. Ruud (Norwegia)	92,0	1934
	R. Andersen (Norwegia)	93,0	1935
	STANISŁAW MARUSARZ (II RP)	97,0	1935
	Ralf Andersen (Norwegia)	99,0	1935
	Kainesdorfer (Szwajcaria)	99,5	1935
	Bradl (Austria)	101,5	1936
	Bradl (Austria)	107,5	1938
	Gehring	118,0	1941

Źródło: „Idrottsbladet”, M. Kozdruń: *Skoki narciarskie*, Warszawa 1953, s. 9-10.

Jak podają źródła historyczne, pionierami polskiego narciarstwa sportowego byli członkowie I Lwowskiego Klubu Sportowego (ILKS) „Czarni”. Już w roku 1907 zorganizowali oni zawody w skokach narciarskich we Lwowie. Zawody te odbywały się na skoczniach terenowych, charakteryzujących się tym, że rozbieg był niemal zupełnie płaski, a uzyskanie szybkości przy najeździe zależało głównie od pracy z kijkami. Skakano w nartach turystycznych z wiązaniami długorzemiennymi lub metalowymi Bilgergeriego²⁶.

Początki zorganizowanych konkursów skoków narciarskich na ziemiach polskich związane są z przeprowadzonym 19 stycznia 1908 r. w Sławsku na prymitywnej skoczni ILKS „Czarni” pierwszym ocenianym konkursem skoków narciarskich z udziałem narciarzy lwowskich. Konkurs wygrał lwowianin Leszek Pawłowski, który przez kilka lat był wiodącym

²⁶ M. Kozdruń: *Skoki narciarskie*, Warszawa 1953, s. 13.

skoczkiem na ziemiach polskich, wygrywającym większość skoków narciarskich organizowanych przed 1914 r.²⁷. Natomiast Jan Jarzyna – rywal Pawłowski – członek Karpackiego Towarzystwa Narciarskiego (KTN) Lwów wziął udział w skokach narciarskich na Raxie w Austrii, zajmując drugie miejsce. Był to pierwszy start w skokach zawodnika polskiego poza granicami kraju²⁸.

W Zakopanem podobnie jak we Lwowie pierwszymi skoczniami narciarskimi były tzw. „skocznie terenowe” – skocznie wykonane ze śniegu i innych materiałów luźnych takich jak słoma i deski. Od 1910 taka skocznia istniała na Kalatówkach w Zakopanem, osiągnęto na niej skoki o długości do 15 metrów. W 1914 roku budowano szereg terenowych skocznii narciarskich, na których urządzano liczne konkursy skoków. Małe rozmiary skocznii sprzyjały rozwijaniu się techniki skoków²⁹. Przed wybuchem I wojny światowej najbardziej aktywną działalność sportową przejawia w tym czasie Tatrzańskie Towarzystwo Narciarzy w Krakowie, które było terenowym oddziałem lwowskiego Karpackiego Towarzystwa Narciarzy – pierwszego na ziemiach polskich stowarzyszenia narciarskiego powstałego w 1907 roku³⁰.



Fot. 1. Początki skoków na ziemiach polskich, na terenowej skoczni ze śniegu, S. Zaborniak „Skoki narciarskie w Polsce w latach 1907–1939”, 2013, s. 23.

Wspomniany wcześniej prekursor skoków – Sondre Nordheim, a także całe grono Norwegów pod koniec XIX w. skakało w sposób charakteryzujący się podkurczeniem nóg w czasie lotu, przez podciągnięcie kolan do piersi. Następnie zaczęto stopniowo coraz bardziej prostować nogi i całe ciało podczas lotu, tworząc nowy styl tzw. **telemarkowy**, charakteryzujący się w czasie lotu wyprężonym pionowo ciałem, zwisającymi dziobami nart, wysunięciem jednej nogi w przód, a także „wiatrakowatymi” szybkimi ruchami ramion – takim stylem skakano na przełomie XIX wieku i w początkach XX wieku. W miarę uzyskiwania dłuższych sko-

²⁷ S. Zaborniak: *Skoki narciarskie w Polsce w latach 1907–1939*, Krosno 2013, s. 25–26.

²⁸ M. Kozdruń: *Skoki narciarskie*, Warszawa 1953, s. 13–14.

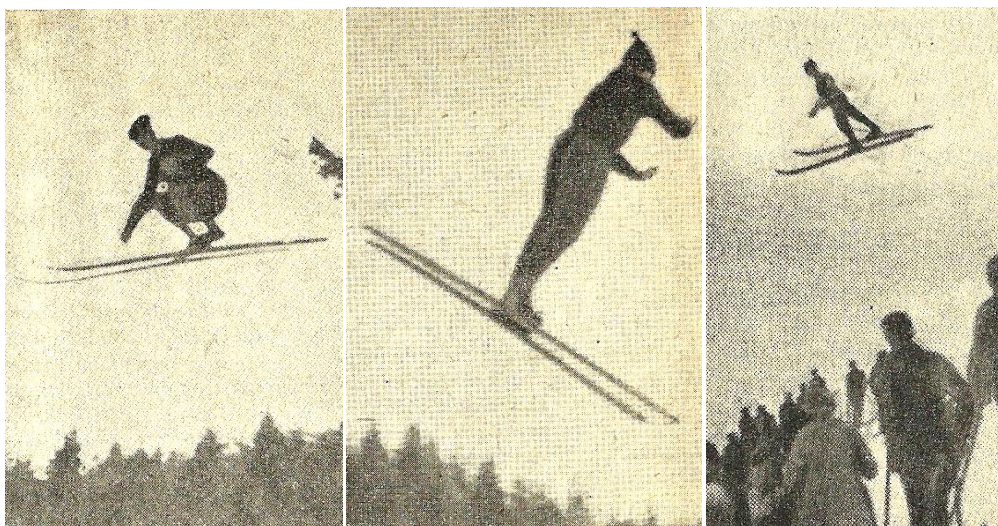
²⁹ S. Zaborniak: *Skoki narciarskie w Polsce w latach 1907–1939*, Krosno 2013, s. 28.

³⁰ R. Kołodziej: *Znaczenie środowiska krakowskiego dla rozwoju narciarstwa na ziemiach polskich w okresie przed pierwszą wojną światową* [w:] L. Rak, E. Małolepszy (red.): *Narciarstwo polskie 1988 – 2008*, Jasło 2009, s. 40.

ków, styl ten zaczął stopniowo zanikać, gdyż trzymanie jednej nogi wysuniętej do przodu – by wylądować w pozycji koniecznej do wykonania skrętu telemarkowego – stawało się niepotrzebne, a przede wszystkim niebezpieczne³¹.



Fot. 2. Początki skoków narciarskich (pocztówka w zbiorach MSiT), S. Zaborniak „Skoki narciarskie w Polsce w latach 1907–1939”, 2013, s. 23.



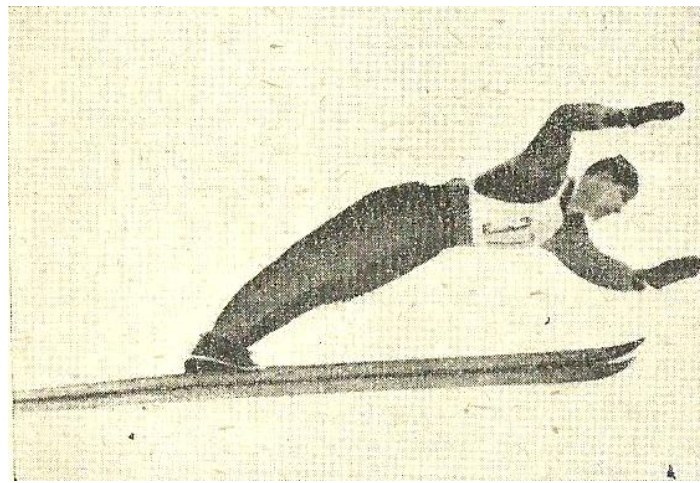
Skoki narciarskie: pierwsze wykonywane były w pozycji kucznej (fot. 3), stopniowo zaczęto prostować nogi (fot. 4), Styl telemarkowy (fot. 5), M. Kozdruń „Skoki narciarskie”, 1953, s. 4.

³¹ M. Kozdruń: *Skoki narciarskie*, Warszawa 1953, s. 5.

Podczas trwania I wojny światowej nastąpił w Europie zastój w sporcie. W tym okresie rekordowe wyniki Amerykanów, których większość była pochodzenia norweskiego, pozostały całkowicie bez wpływu na rozwój techniki skoku.

Dynamiczniejszy rozwój techniki skoku nastąpił po I wojnie światowej. Zaniechano z czasem skoków w stylu kucznym (z norw. *opptraeken*) bardzo popularnym ongiś w Norwegii. Zaczął też sukcesywnie zanikać styl telemarkowy, zwiększało się za to wychylenie skoczka w powietrzu³².

W latach 20-tych nowy styl charakteryzował się silnym nachyleniem ciała do przodu w czasie lotu połączonym często z załamaniem w biodrach i zmniejszeniem częstotliwości pracy ramion, czyniąc te ruchy bardziej płynnymi. Pionierami nowego stylu byli Norwegowie Narva Bonna i Jacob Tullin Thams, a sam styl skoku był zwany **aerodynamicznym**. Nową technikę norwescy skoczkowie zaprezentowali na I Zimowych Igrzyskach w Chamonix w 1924 r. To dało efekty – Thams zdobył Olimpijskie złoto, a Bonna srebro, długość skoku doszła do 60 metrów^{33 34}.



Fot. 6. Styl aerodynamiczny (pochylenie i łukowate wygięcie bioder), M. Kozdruń „Skoki narciarskie”, 1953, s. 7.

W Polsce do drugiej połowy lat 20-tych większość skoczków skakała nadal stylem „telemarkowym”, ale wśród nich odznaczał się Stanisław Gąsienica-Sieczka, który „kładł” się na deski i był wielokrotnym rekordzistą Polski. Większość polskich skoczków lat 20. (gdzieś do ok. 1925 r.) mocno odstawała jeśli chodzi o technikę i długość skoku od czołowych zawodników europejskich. Dopiero budowa skoczni na Krokwi spowodowała zmniejszenie tego dystansu³⁵. Pierwszy konkurs na nowo otwartej skoczni na Krokwi w roku 1925 wygrywa S. Gąsienica – Sieczka, ustanawiając skokiem 36 metrów pierwszy rekord Krokwi. W 1927 zostaje ustanowiony nowy rekord skoku o długości 49 metrów oddany poza konkursem przez Józefa Lankosza, a już w 1928 młody Bronisław Czech zdobywa mistrzostwo Polski i skokiem 61 metrów ustanawia nowy rekord Krokwi³⁶. Polscy zawodnicy tacy jak Czech, Sieczka i Rozmus zaprezentowali dobrą klasę w 1928 na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w St. Moritz, gdzie w swoim stylu skakania zbliżali się już do zawodników skandynawskich, będąc

³² Zięba: *Śladami dwóch desek*, Kraków 1955, s. 340.

³³ M. Kozdruń: *Skoki narciarskie*, Warszawa 1953, s. 7.

³⁴ W. Szatkowski: *Ewolucja stylów w skokach narciarskich - cz. I*,

³⁵ W. Szatkowski: *Ewolucja stylów w skokach narciarskich - cz. II*,

³⁶ M. Kozdruń: *Skoki narciarskie*, Warszawa 1953, s. 15.

czołówką wśród tzw. „środkowo-europejczyków” i byli coraz bliżej poziomu dobrej klasy norweskiej³⁷.



Fot. 7. Widok na Zakopane podczas skoków na Krokwi (pocztówka ze zbiorów MSiT) S. Zaborniak: *Skoki narciarskie w Polsce w latach 1907–1939*, 2013, s. 125.

Nową technikę skakania wprowadzili w latach 30-tych słynni bracia Ruud z Norwegii, a szczególnie podwójny mistrz olimpijski Birger Ruud. Jego styl był kwintesencją stylu aerodynamicznego, mocne wybiecie, spokojny lot, płynne ruchy ramion w powietrzu, a zwłaszcza idealnie równie prowadzenie nart - tym elementom Ruud zawdzięcza swój sukces. Ustanowił on na Zimowych Igrzyskach Olimpijskich w Garmisch-Partenkirchen 1936 roku nowy rodzaj skoku. Po wyjściu z progu załamywał się mocno w biodrach, tak by przyjąć jak najbardziej aerodynamiczną sylwetkę, a po osiągnięciu punktu kulminacyjnego lotu przestawał „wiatrakowo” machać rękami, zatrzymując ręce zgięte w łokciach aż do momentu lądowania. Ruud zasłynął z idealnego, równiuteńkiego prowadzenia nart w locie i był czołowym „estetą skoków” lat 30-tych i 40-tych³⁸.

Wśród polskich skoczków nadzwyczaj dynamicznie w latach 30-tych skakał Stanisław Marusarz. Jego największe sukcesy przed wojną to: dwukrotny udział w Zimowych Igrzyskach w latach 1932 i 1936 roku, sześciokrotnie w latach 1933 - 1939 uczestniczył w narciarskich mistrzostwach świata FIS, był wicemistrzem świata w skokach narciarskich z Lahti (1938), rekordzistą świata z Planicy (1935) z wynikiem 95 i 97 m, zwyciężał na zawodach narciarskich w Anglii, Jugosławii, Czechosłowacji i w Niemczech³⁹.

³⁷ W. Szatkowski: *Ewolucja stylów w skokach narciarskich - cz. I*, str 8.

³⁸ W. Szatkowski: *Ewolucja stylów w skokach narciarskich - cz. II*, str. 1.

³⁹ W. Szatkowski *Poczet skoczków polskich: Stanisław Marusarz - "Król nart" z Zakopanego*, s. 1.



Fot. 8. 1934 r. Zakopane, Stanisław Marusarz SNPTT Zakopane podczas jednego ze skoków o mistrzostwo Polski na skoczni pod Krokwią, „Raz Dwa Trzy”, 1934, nr 8, s. 8.



Fot. 9. Birger Ruud, W. Szatkowski „Ewolucja stylów w skokach narciarskich - cz. I”, s. 1.

W okresie przedwojennym obok S. Marusarza pojawia się również kilku innych wybitnie utalentowanych skoczków, jak Łuszczek Izidor – mistrz Polski w kombinacji klasycznej w 1933 roku, Marusarz Andrzej czwarty w kombinacji klasycznej na zawodach FIS w Zakopanem w 1939 r., Kula Jan – jedenasty w skokach na tych zawodach, Zając Marian, Czarniak Stanisław i inni⁴⁰. Lata 30te to jeden ze złotych okresów w historii polskich skoczków narciarskich. Te dobre lata przerwała jednak wojna.

STRESZCZENIE

Skoki narciarskie są jedną z najbardziej popularnych dyscyplin sportowych na świecie. Za ojczyznę skoku narciarskiego uważa się Norwegię, a za prekursora skoków Norwega – Sondre Nordheima – mieszkańca Telemarku. W Polsce początki skoków rozwijały się na ziemiach lwowskich, gdzie w 1908 roku w Sławsku zostały przeprowadzone pierwsze profesjonalne zawody. Technika skoku narciarskiego od początku istnienia (XIX w.) przeszła wiele modyfikacji. Początkowo skakano w pozycji kucznej, później zaczęto prostować nogi i całe ciało do pozycji pionowej, wymachując przy tym ramionami – był to pierwszy styl nazwany „telemarkowym”, którym skakano przed I wojną światową.

⁴⁰ M. Kozdruń: *Skoki narciarskie*, Warszawa 1953, s. 17.